

Borgarráð

Yfirlit um stöðu á samræmdri móttöku flóttafólks

Hjálagt minnisblað samhæfingarhóps um móttöku flóttafólks með yfirliti á stöðu helstu verkefna samhæfingarhóps og aðgerðarhóps um móttöku flóttafólks ásamt næstu skrefum er lagt fram til kynningar. Uppfært erindisbréf samhæfingarhóps var lagt fram í borgarráði 30. mars sl.

Dagur B. Eggertsson

borgarstjóri

Hjálagt:

Minnisblað samhæfingarhóps um móttöku flóttafólks til borgarstjóra – Yfirlit um stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks, dags. 26. júní 2023.

Kynning – Samantekt – Flóttafólk og umsækjendur um alþjóðlega vernd með þjónustu Reykjavíkurborgar. Samhæfingarhópur um móttöku flóttafólks – 26. júní 2023.

Erindisbréf samhæfingarhóps um samræmda móttöku flóttafólks.

Minnisblað

Viðtakandi: Dagur B. Eggertsson, borgarstjóri

Sendandi: Samhæfingarhópur um móttöku flóttafólks

Yfirlit um stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks

Erindisbréf samhæfingarhóps vegna móttöku flóttafólks var lagt fram til kynningar í borgarráði 30. mars 2023. Helstu verkefni samhæfingarhópsins eru að undirbúa endurnýjun samnings um samræmda móttöku flóttafólks, leggja fram yfirlit inn í borgarráð um stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks, gera sviðsmyndir um framtíðarþróun og endurskoða gildandi móttökukerfi fyrir flóttafólk hjá Reykjavíkurborg. Með samhæfingarhópnum starfar sérstakur aðgerðarhópur fulltrúa af fagsviðunum sem hefur meðal annars það hlutverk að fá yfirsýn yfir núverandi stöðu flóttafólks í þjónustu hjá Reykjavíkurborg og undirbúa aðgerðir sem tryggja þjónustu við þennan hóp. Báðar hóparnir hafa fundað reglulega sitt hvoru lagi og sameiginlega.

Staðan á helstu verkefnum samhæfingarhóps samkvæmt erindisbréfi er eftirfarandi:

Undirbúa endurnýjun á samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið um samræmda móttöku flóttafólks frá Úkraínu	Undirbúningur að endurnýjun samnings er farinn af stað. Fyrsta skrefið var að fá yfirlit á stöðu samræmdu móttökunnar og þjónustunni á VEL og SFS.
Leggja fram reglulega yfirlit inn í borgarráð um stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks samkvæmt samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið frá 2022	Unnið hefur verið að því að smíða mælaborð á vegum VEL til þess að fá betri yfirsýn yfir stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks. Mælaborðið hefur verið tekið í notkun og er í sífelldri þróun. Í fylgiskjali með minnisblaðinu er meðal annars að finna tölfræðigögn tekin beint úr mælaborðinu sem veita góða yfirsýn. Einnig er að finna tölfræði amantekt frá SFS en unnið er að því að samþætta talnagrunninn eins og kostur er. Flóttafólk í samræmdri móttöku þann 21. júní s.l. var 1037 en fjöldi flóttafólks í þjónustu hjá Reykjavíkurborg sem ekki var í samræmdri móttöku var 1307 sem þyrfti að rýna nánar. Þá er fjármálaleg samantekt í fylgiskjalinu en fyrir liggur að málaflokkurinn er stórlega vanfjármagnaður af hálfu ríkisins, sérstaklega þegar kemur að börnum og ungmennum. Sem fyrr er Reykjavík eina sveitarfélagið á landinu sem ekki fær fjárframlag frá Jöfnunarsjóði sveitarfélaga vegna kennslu barna af erlendum uppruna í grunnskóla.

<p>Að gera sviðsmyndir um hugsanlega framtíðarþróun byggðar á þeirri reynslu sem Reykjavíkurborg hefur fengið af móttöku flóttafólks</p>	<p><i>Unnin hefur verið sviðsmyndagreining um framtíðarþróun á fjölda barna á leik- og grunnskólaaldri sem hafa fengið/fá stöðu flóttafólks. Verulega mun reyna á innviði eins og velferðarþjónustu, leik- og grunnskóla en ýmis tækifæri eru fyrir hendi komi til fjármögnun ríkisins. Sviðsmyndir byggja á gögnun frá Útlendingastofnun og samkvæmt miðspá verður fjöldi barna flóttafólks á leik- og grunnskólaaldri í Reykjavík 420 á næsta ári og vantar um tvo milljarða til að brúa kostnaðarbilið fyrir Reykjavíkurborg. Sjá nánar í fylgiskjali.</i></p>
<p>Endurskoðun á gildandi móttökukerfi fyrir flóttafólk hjá Reykjavíkurborg og tilkostnað í ljósi reynslunnar af samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið frá nóvember 2022</p>	<p><i>Velferðarsvið hefur verið nýverið farið í endurskoðun á móttökukerfi og er unnið að breytingum á skipulagi til að bregðast við aðstæðum. Ýmsar áskoranir fylgja móttökukerfinu og ekki fylgir fjármagn frá ríkinu með öllum verkefnum. Ekkert fjármagn fylgir samræmdri móttöku hvað varðar leikskóla, grunnskóla og frístundastarf barna.</i></p>

Aðgerðarhópurinn hefur fyrst og fremst unnið að því að fá yfirsýn yfir núverandi stöðu flóttafólks í þjónustu hjá Reykjavíkurborg. Áfram er unnið að aðgerðum sem tryggja þjónustu við flóttafólk eins og aðstoð við að útvega húsnæði, sérkennsla fyrir börn á grunnskólaaldri. leikskólalátt, félagslegur stuðningur og leiðbeiningar fyrir frístunda-, tónlistar- og íþróttapátttöku og eftir atvikum atvinnupátttöku. Starfsfólk borgarinnar fær fræðslu þegar kemur að móttöku flóttafólks. Einnig er unnið að fleiri verkefnum í samræmi við erindisbréf.

Reykjavíkurborg veitir mjög metnaðarfulla og góða þjónustu þegar kemur að móttöku flóttafólks. Starfsfólk borgarinnar hefur unnið frábært starf en áskoranir hafa verið miklar eins og við mátti búast, ekki síst fjárhagslegar.

Næstu skref:

Mikilvægt er að fá enn betri yfirsýn um stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks samkvæmt samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið frá 2022. Sérstaklega þarf að greina betur þjónustu flóttafólks sem er ekki samræmdri móttöku og hvaða þjónustu er verið að veita. Varðandi endurnýjun á samningi um samræmda móttöku flóttafólks er afar mikilvægt að ríkið viðurkenni viðbótarkostnað vegna barna með flóttamannabakgrunn.

Hjálagt:

Samantekt - Flóttafólk og umsækjendur um alþjóðlega vernd með þjónustu Reykjavíkurborgar. Samhæfingarhópur um móttöku flóttafólks – 26. júní 2023.

Erindisbréf samhæfingarhóps um samræmda móttöku flóttafólks.

Flóttafólk og umsækjendur um alþjóðlega vernd með þjónustu Reykjavíkurborgar

Samhæfingarhópur um móttöku flóttafólks - 26. júní 2023

Skilgreiningar og samningar um þjónustu

Umsækjendur um alþjóðlega vernd

Fólk á flótta kallast umsækjendur um alþjóðlega vernd á meðan það bíður eftir viðurkenningu á stöðu sinni sem flóttafólk. Áður var orðið hælisleitendur notað í lögunum og er oft notað í daglegu tali. Hópurinn fær þjónustu sveitarfélagsins hjá teymi umsækjenda um alþjóðlega vernd (TUAV) á grundvelli samnings um þjónustu við umsækjendur um alþjóðlega vernd.

Flóttafólk

Þegar rætt er um flóttafólk í þjónustu Reykjavíkurborgar er átt við einstaklinga sem hafa fengið stöðu sína sem flóttafólk viðurkennda af stjórnvöldum og þar með fengið alþjóðlega vernd. Eftir að hafa fengið stöðu fá einstaklingar boð um þjónustu á grundvelli samnings um samræmda móttöku flóttafólks (SAMFLÓ). Mörg leita hins vegar sjálf á miðstöðvar velferðarsviðs og fá þjónustu utan samræmdrar móttöku.

Fjórar stöður flóttafólks

Alþjóðleg vernd samþykkt

Einstaklingar sem hafa verið umsækjendur um alþjóðlega vernd, fengið umsókn samþykka og þar með formlega stöðu flóttafólks.

Kvótaflóttafólk

Þegar stjórnvöld bjóða hópi fólks í viðkvæmri stöðu að setjast að á Íslandi er talað um kvótaflóttafólk. Einstaklingar í þeim hópi fá alþjóðlega vernd strax við komuna til Íslands.

Dvalarleyfi á grundvelli fjölskyldusameiningar

Þegar einstaklingar fá dvalarleyfi vegna fjölskyldusameiningar við flóttamann.

Dvalarleyfi af mannúðarástæðum

Einstaklingar sem hafa fengið synjun um hæli en fengið dvalarleyfi á grundvelli ríkra mannúðarsjónarmiða. Úkraínnumenn fengu mannúðarleyfi á grundvelli verndar vegna fjöldaflóttar. 44. gr. lög um útlendinga.

Erlendir ríkisborgarar í sérstökum aðstæðum (ÚSA)

- Erlendir ríkisborgarar sem sækja ekki um alþjóðlega vernd en hafa af einhverjum ástæðum ekki möguleika á að fara úr landi eða framfleyta sér tímabundið á landinu án aðstoðar stjórnvalda.
- Samþykki Vinnumálastofnunar þarf fyrir hvern og einn einstakling um upphæð styrks.
- Þetta geta til dæmis verið einstaklingar í farbanni, veikir ferðamenn og fólk sem hefur fengið synjun um vernd.
- Umfang ÚSA hefur aukist mjög á undanförunum árum - eru nú um 6–10 manns á mánuði.
- Reykjavíkurborg fær ekki greitt fyrir ráðgjöf og umsýslu.

Þjónusta í samræmdri móttöku flóttafólks

- Samningur við ríkið um samræmda móttöku flóttafólks nær til 1500 manns á hverjum tíma.
- Vinnumálastofnun samþykkir hvaða einstaklingar eru skráðir í samræmda móttöku.
- Dæmi um þjónustu teymisins: Félagsleg ráðgjöf, gerð grunnmats og stuðningsáætlunar, sálfræðistuðningur, aðgangur að virkniúrræðum og námskeiðum tengdum uppeldi og íslensku samfélagi, aðstoð við ýmislegt, svo sem húsnæðisleit, að sækja um húsnæðisbætur og húsnæðisstuðning, byggja upp heimili, skrá sig á heilsugæslu, sækja rafræn skilríki, stofna bankareikning og samskipti við aðrar stofnanir.
- Barnafjölskyldur fá aðstoð við að sækja um skóla, tómstunda- og félagsstarf.
- Skimað er fyrir ofbeldi og samstarfi komið á við Barnavernd og Kvennaathvarf ef þörf reynist á.
- Þjónustan getur verið af ýmsu tagi, þar sem ráðgjafi fólks er oft eina tenging þess við samfélagið.
- Mikill munur er á stöðu og þjónustubörf fólks eftir því hvort það hefur fengið þjónustu Vinnumálastofnunar eða Teymis umsækjenda um alþjóðlega vernd (TUV), þar sem fólk hefur verið í mun meiri virkni.

Þjónusta við umsækjendur um alþjóðlega vernd

- Samningur við ríkið um þjónustu við umsækjendur um alþjóðlega vernd nær til 300 manns á hverjum tíma.
- Þjónusta við hópinn fer fram hjá Teymi umsækjenda um alþjóðavega vernd (TUAV) og er því ekki í teymi um samræmda móttöku flóttafólks.
- Dæmi um þjónustu: Húsnæði, félagsleg ráðgjöf, gerð stuðningsáætlunar, virkniúrræði á borð við hópastarf, verkjanámskeið, vatnslitanámskeið, aðstoð við að skrá börn í skóla, leikskóla og frístund og fleira eftir þörfum.
- Sundkort og líkamsræktarkort.
- Gjöfult samstarf við LHÍ um skapandi tónlistarsmiðjur.
- Umsækjendur eru hvattir til að fara á íslenskunámskeið og nýta einnig virkniúrræði annars staðar, svo sem í bókasöfnum, RKÍ og Hjálparstarfi Kirkjunnar.

Þverfagleg samvinna

Búin hafa verið til þverfagleg teymi milli **Samræmdrar móttöku flóttafólks** (SAMFLÓ) og **teymis umsækjenda um alþjóðlega vernd** (TUAV), í því miði að samræma þjónustu og byggja upp þekkingu.

Teymin eru eftirfarandi:

- Barnateymi
- Ofbeldisteymi
- Fötlunarteymi
- Öldrunarteymi
- Ungmenna og tómstundateymi
- Teymi um hópastarf
- Atvinnumálateymi
- Geðteymi
- Hinsegin teymi

Börn á leik- og grunnskólaaldri

- ***Ekki rauntímatölur*** - Við skráningu í leik- og grunnskóla á Íslandi er ekki skráð með hvaða hætti börn koma til landsins (s.s. innflytjendur, fólk í leit að alþjóðlegri vernd, flóttafólk).
- ***Fjölbreyttir hópar með ólíkar þarfir*** - Börn sem koma erlendis frá eru í mjög mismunandi stöðu og hafa afar ólíkan bakgrunn. Sum hafa mikla áfallasögu, önnur hafa aldrei verið í skóla þrátt fyrir að vera jafnvel orðin 13 ára og önnur eru komin lengra í stærðfræði en jafnaldrar hér á landi.

Mikil þjónustupörf

Stækkandi hópur með mjög takmarkaða skólagöngu og menntun

- Þar sem staða barna með rofna skólagöngu og óstöðugleika í lífi sínu er flókin þurfa þau mikinn stuðning til að geta tekið þátt í almennu skólastarfi eftir að þau hafa fengið stöðu flóttafólks.
- Það er mikilvægt í ljósi þeirra aðstæðna að börnum og fjölskyldum þeirra sé tryggður betri undirbúningur og stuðningur til að geta verið þátttakendur í almennu leikskóla-, grunnskóla- og frístundastarfi en á almennt við um börn af erlendum uppruna.

Sérstök skólaþjónusta í Reykjavík

- **Velkomin í hverfið þitt** móttökuáætlun leik- og grunnskóla með aðkomu miðstöðvar og frístundastarfs.
- **Stöðumat fyrir nýkomna** nemendur (Sænska matstækið) tekið í notkun en það metur færni barns á eigin móðurmáli og/eða á því tungumáli sem barnið er sterkast í.
- Ýmis **námskeið** fyrir starfsfólk leik- og grunnskóla og frístundar til þess að stuðla að markvissri íslensku 2 kennslu og fjölmenningslegum starfs- og kennsluháttum.
- **Stoðdeild Birtu** fyrir börn í leit að alþjóðlegri vernd.
- **Íslenskuver** í öllum borgarhlutum fyrir börn í 5. – 10. bekk sem eru nýflutt til landsins. Hvert íslenskuver getur sinnt 20 börnum á hverjum tíma.
- **Skólaúrræði** fyrir nemendur frá Úkraínu (2022) sem eru búsett í í tímabundnu húsnæði.
- **Gjaldfrjáls frístund** fyrstu þrjú mánuðina sem barn er á Íslandi
- **Fjárveitingar** til leik- og grunnskóla vegna kennslu í íslensku sem öðru tungumáli.

Miðlægur stuðningur og utanumhald

- Á skóla- og frístundasviði starfa **tveir verkefnastjórar fjölmenningar** sem hafa yfirsýn yfir málefni barna með fjölbreyttan tungumála- og menningarbakgrunn.
- Í Miðju máls og læsis starfa **2 kennsluráðgjafar** með sérþekkingu í móttöku, aðlögun og kennslu í íslensku sem öðru máli auk þess sem þeir hafa stýrt og leiðbeint starfsstöðvum varðandi stöðumat fyrir nýkomna nemendur.
- Í Miðju máls og læsis starfa **Brúarsmiðir** í þrem stöðugildum sem tala arabísku og kúrdísku, pólsku, filippseyksku og úkraínsku.

Flóttafólk með þjónustu velferðarsviðs

Flóttafólk með þjónustu velferðarsviðs 2013-2023*

4.228

Fjöldi flóttafólks

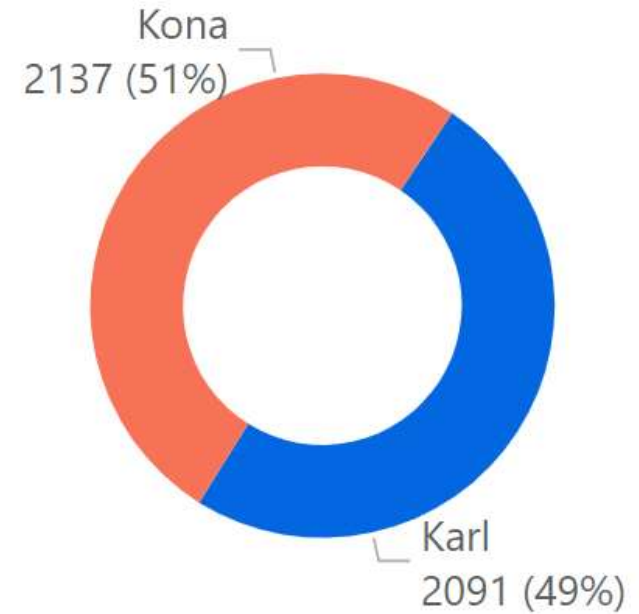
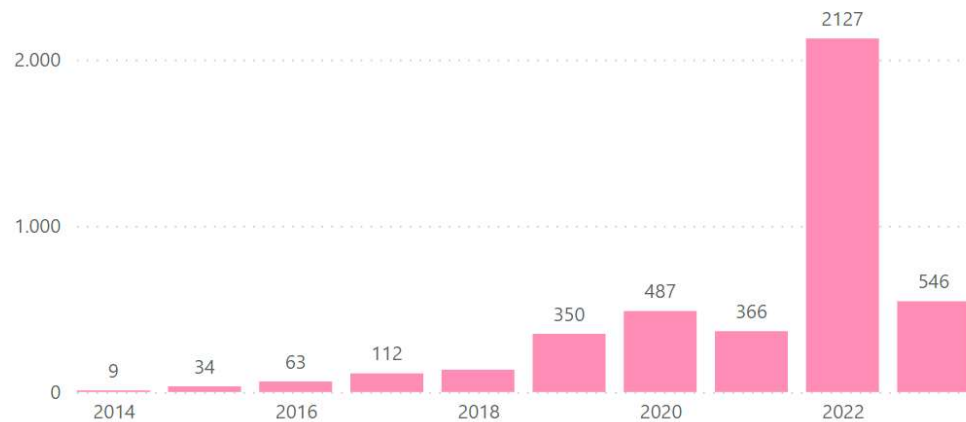
69

Fjöldi ríkisfanga

940

Börn yngri en 18 ára

Fjöldi flóttafólks eftir ári

*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabílinu 2013-2023

Flóttafólk með þjónustu velferðarsviðs 2020-2023*

3.526

Fjöldi flóttafólks

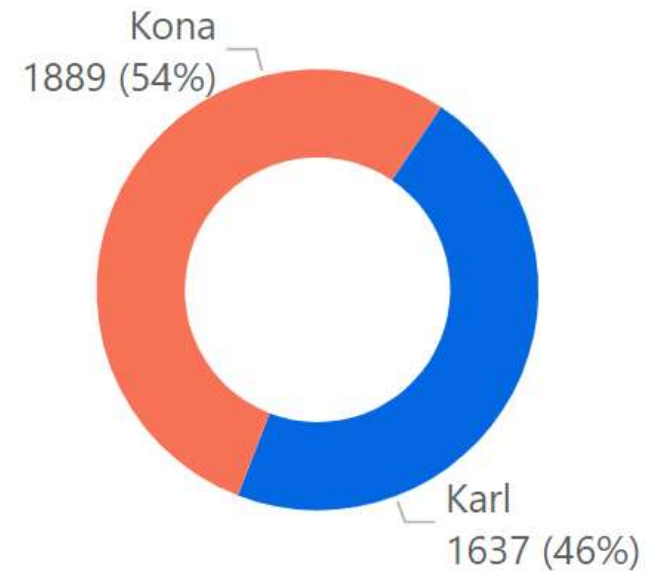
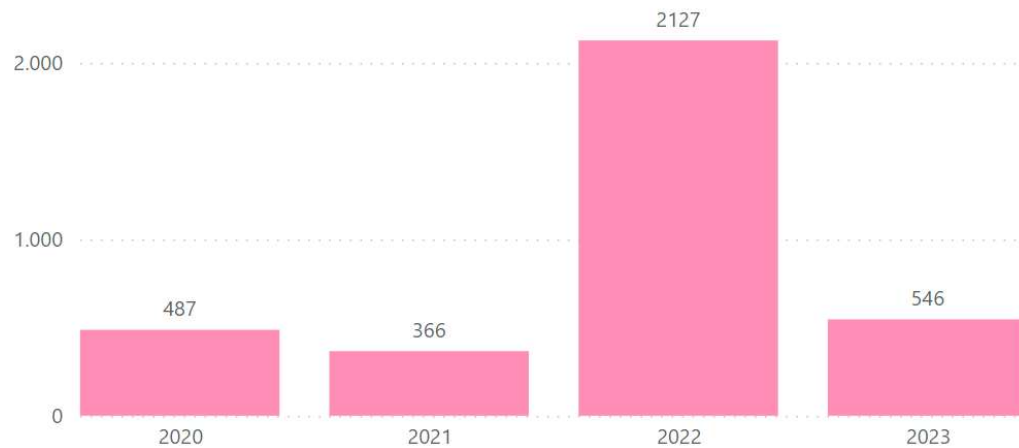
61

Fjöldi ríkisfanga

834

Börn yngri en 18 ára

Fjöldi flóttafólks eftir ári

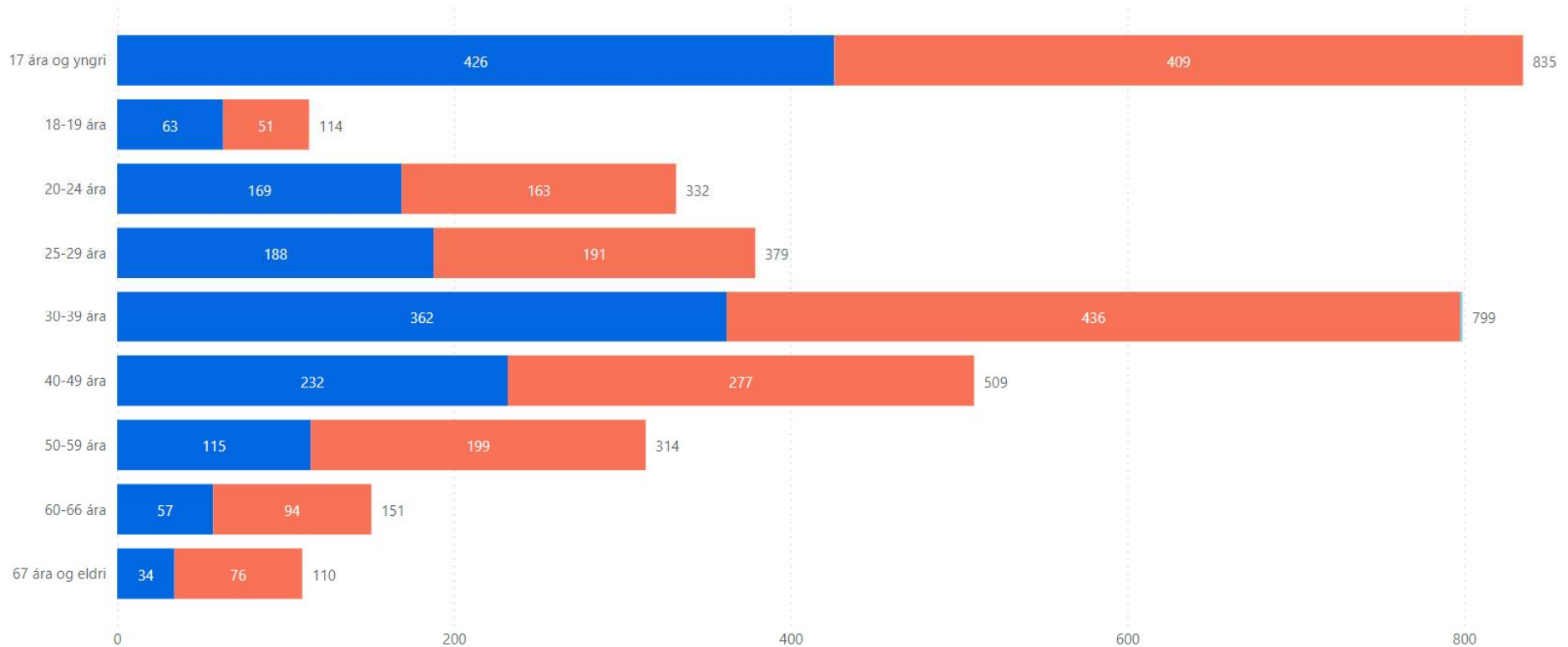

*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabilinu 2020-2023

Flóttafólk sem fékk stöðu 2020-2023 með þjónustu – eftir kyni og aldri

● Karl ● Kona ● Annað

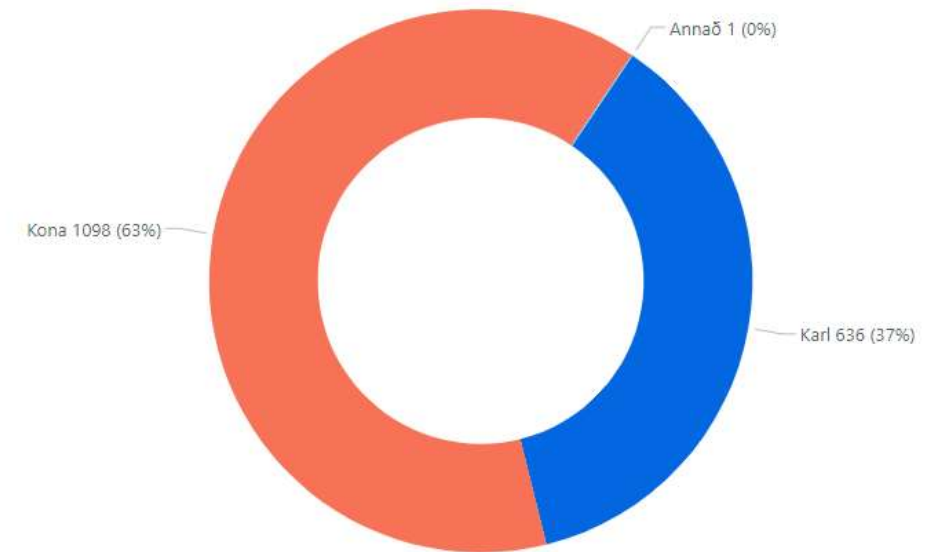
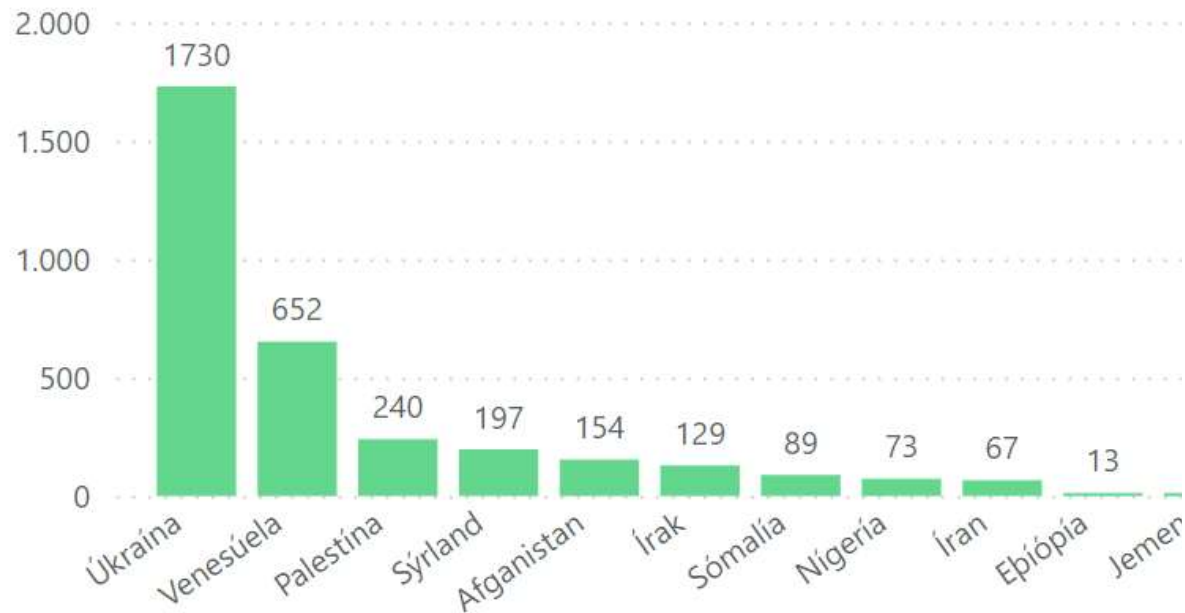
*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabilinu 2020-2023

Flóttafólk sem fékk stöðu 2020-2023 með þjónustu

– eftir algengustu ríkisföngum

Flóttafólk frá Úkraínu sem fékk stöðu 2022 og 2023 með þjónustu eftir kyni

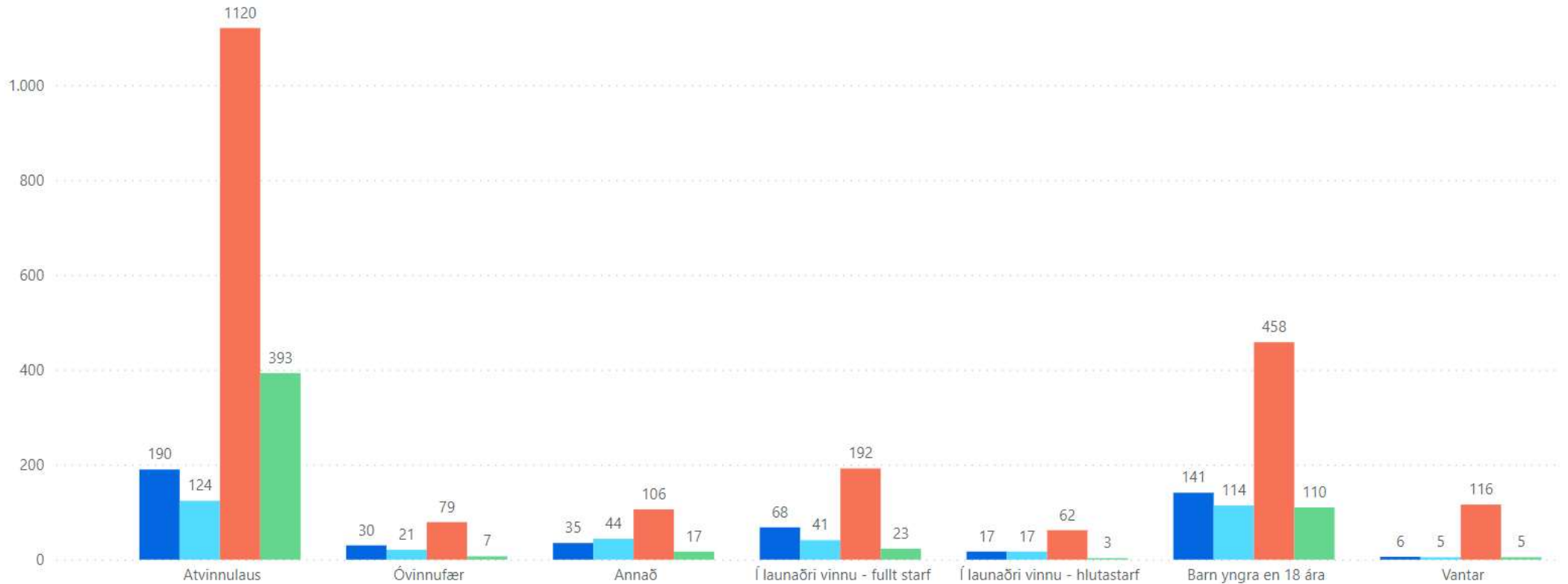

*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabílinu 2020-2023

Flóttafólk sem fékk stöðu 2020-2023 með þjónustu – eftir atvinnustöðu

● 2020 ● 2021 ● 2022 ● 2023

**Annað; þar flokkast þau sem eru ellilífeyrisþegar, öryrkjar, í fæðingarorlofi, með endurhæfingarlífeyri og nemar

*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabílinu 2020-2023

Flóttafólk sem fékk stöðu 2020-2023 með þjónustu – eftir tegund húsnæðis

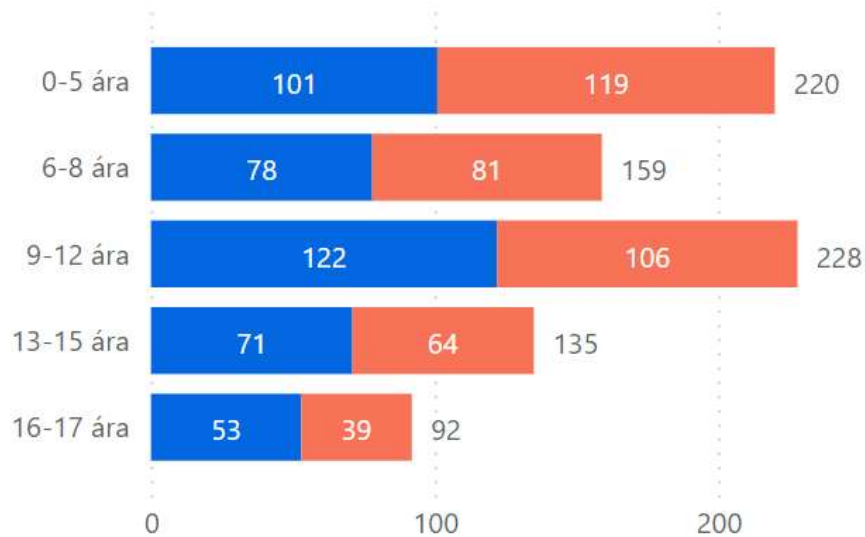

*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabílinu 2020-2023

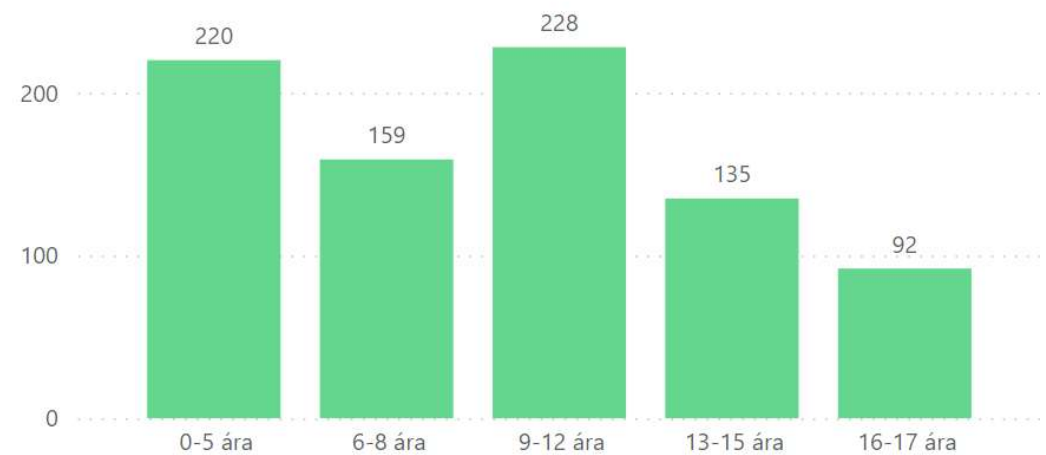

Flóttafólk sem sem fékk stöðu 2020-2023 með þjónustu – börn flóttafólks

● Karl ● Kona

Börn flóttafólks (aldurshópar)

*Árið miðast við hvenær fólk fékk stöðu og fékk þjónustu velferðarsviðs einhvern tímann á árabílinu 2020-2023

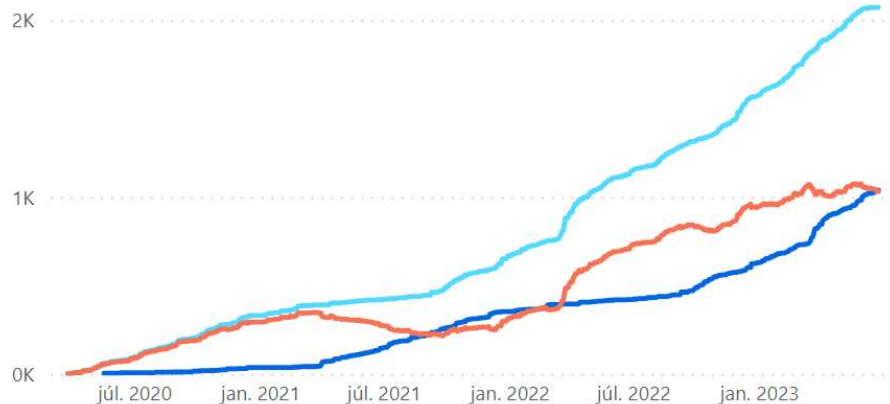
Samræmd móttaka

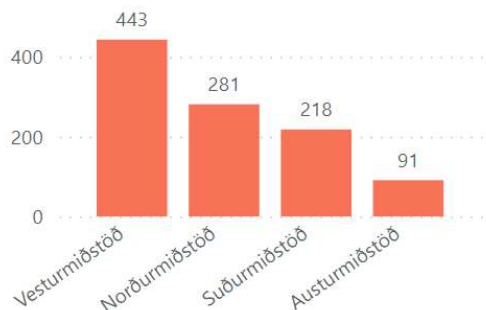
Flóttafólk í samræmdri móttöku – Staðan 25. júní 2023

Fjöldi notenda í samræmdri móttöku - þróun

Fjöldi hafinn Fjöldi lokið Fjöldi með þjónustu

Fjöldi notenda með þjónustu eftir miðstöð

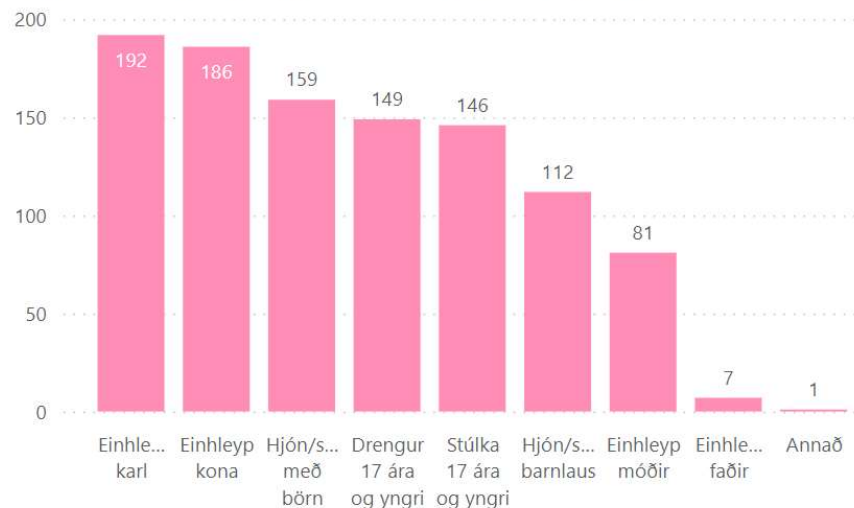

Fjöldi með þjónustu á tímabilinu

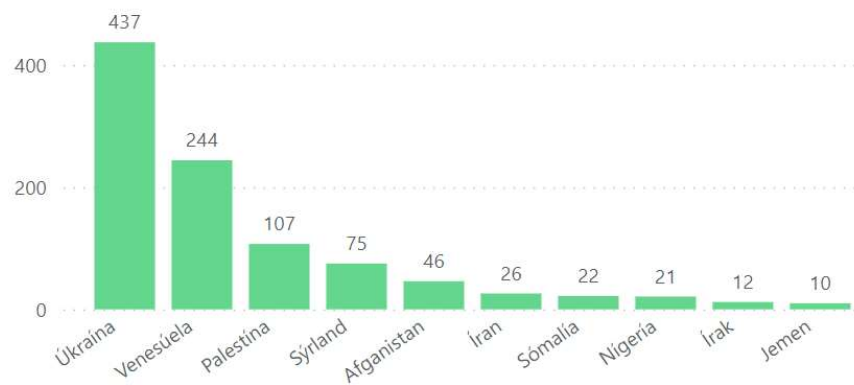
1033

Fjöldi með þjónustu

Fjöldi notenda með þjónustu eftir fjölskyldugerð

Algengasta ríkisfang notenda með þjónustu

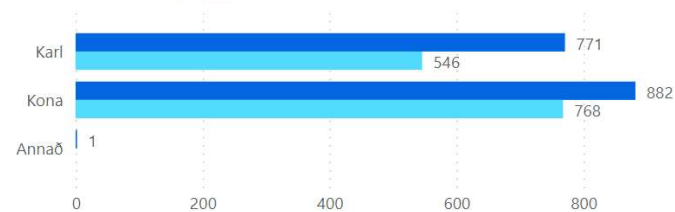

Flóttafólk í samræmdri móttöku samanborið við flóttafólk sem er ekki í samræmdri móttöku

– Staðan 25. júní 2023

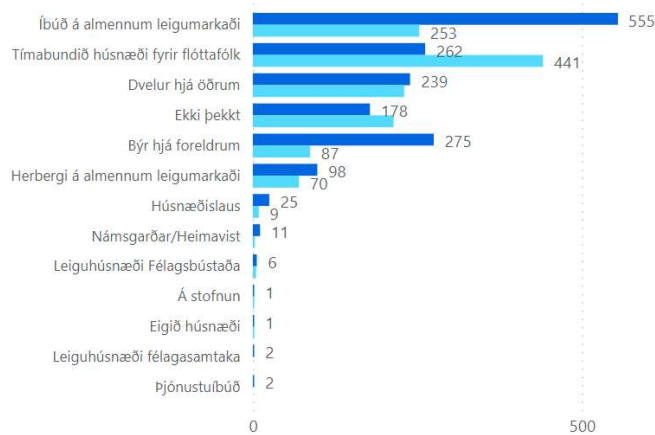
Kyn (samræmd móttaka)

Samræmd móttaka ● Já ● Nei

Húsnæði (samræmd móttaka)

Samræmd móttaka ● Já ● Nei

Heildarfjöldi

1.655

í samræmdri móttöku

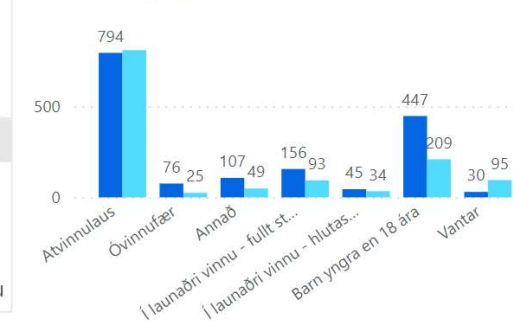
Heildarfjöldi

1.314

ekki í samræmdri móttöku

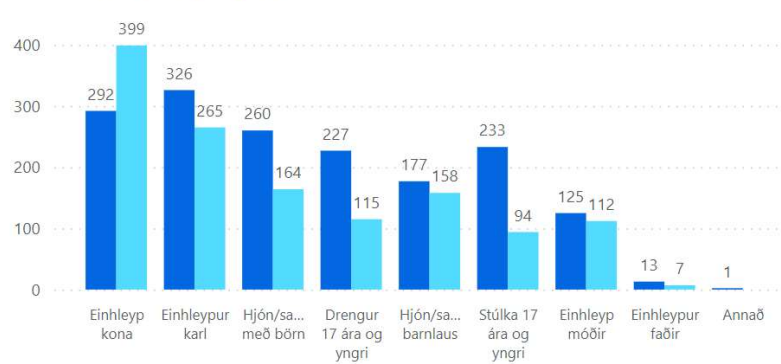
Atvinna (samræmd móttaka)

Samræmd móttaka ● Já ● Nei

Fjölskyldugerð (samræmd móttaka)

Samræmd móttaka ● Já ● Nei

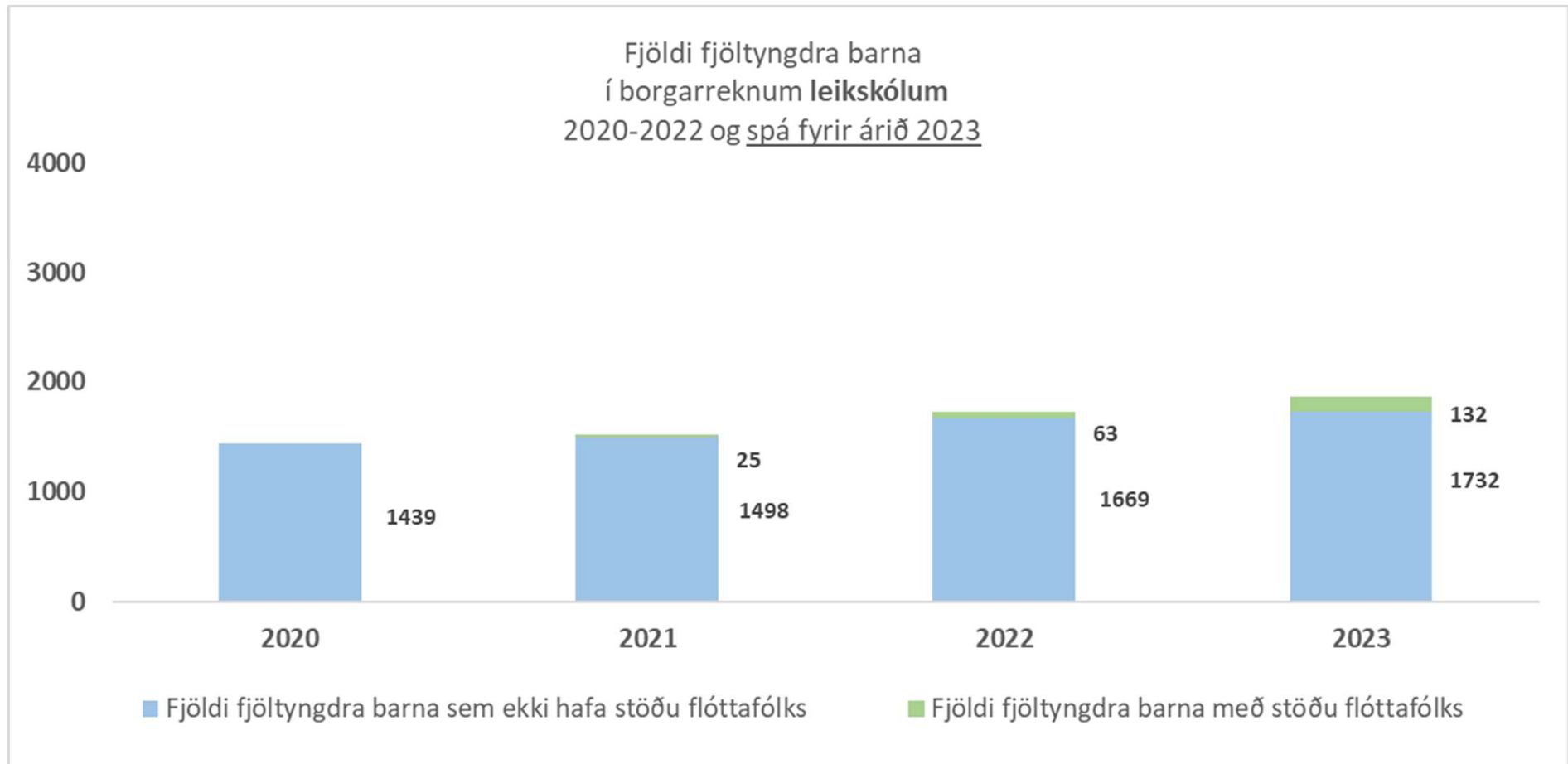
Tölurnar sýna fjölda allra sem hafa verið með og eru með þjónustu samræmdrar móttöku tvö ár frá því þau hafa fengið stöðu.

**Flóttabörn og börn sem eru
umsækjendur um alþjóðlega vernd
í skóla- og frístundastarfi**

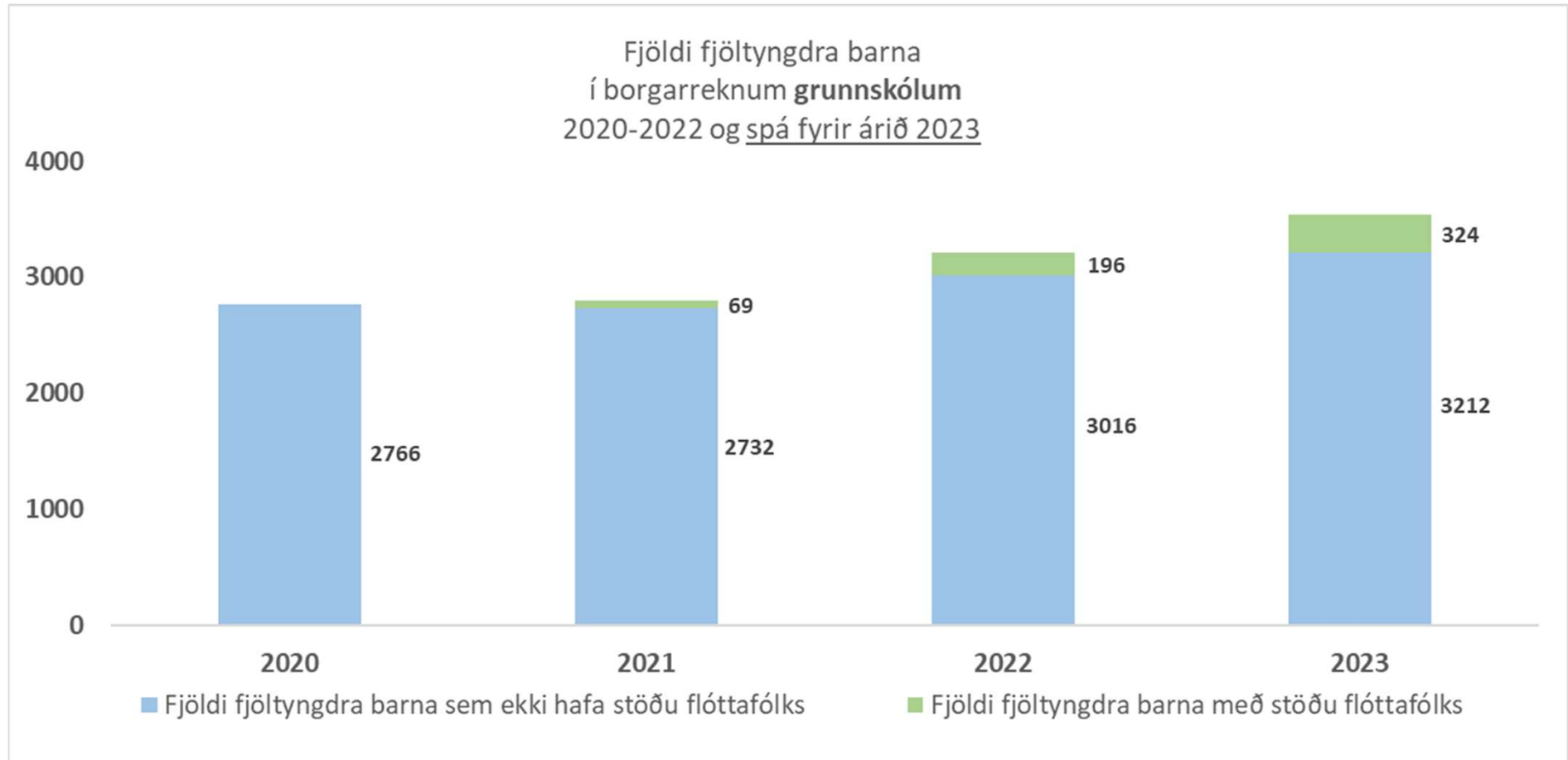

Fjöldi fjöltyngdra barna í leikskólum

Fjöldi fjöltyngdra barna í grunnskólum

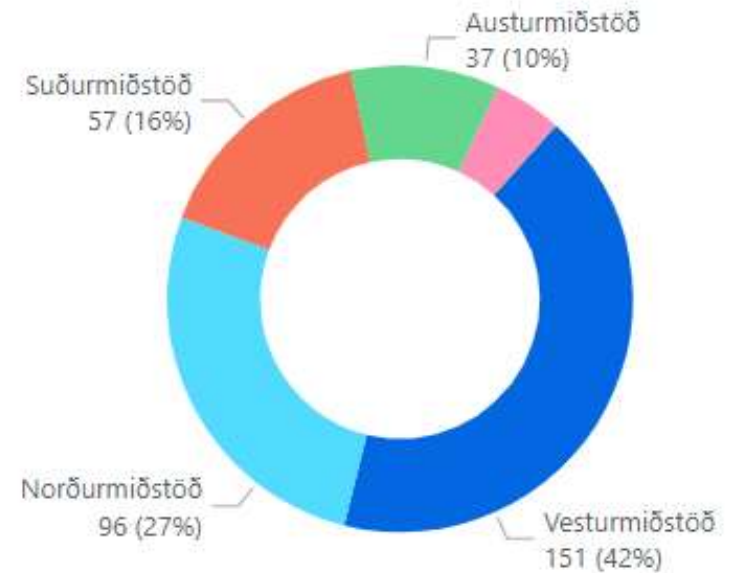
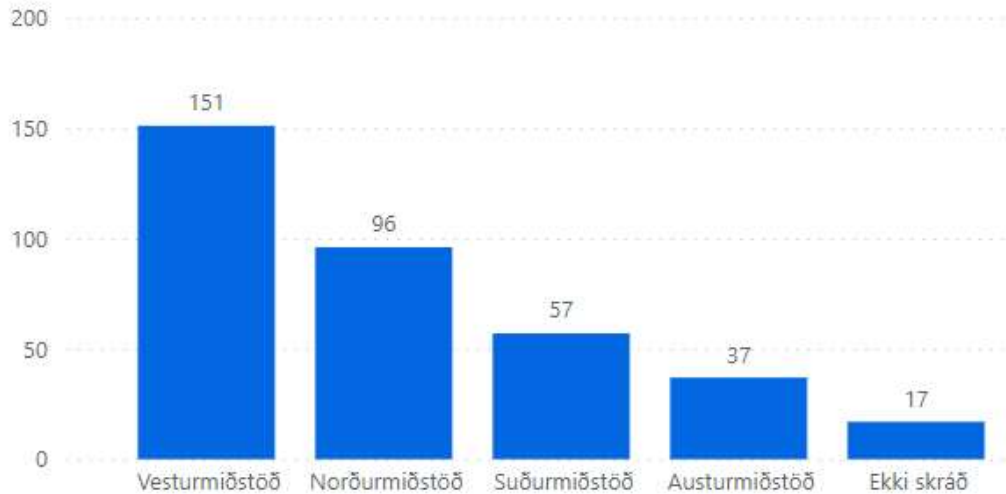

Leikskólabörn sem komu síðustu þrjú skólaár (2020-2023)

358

Fjöldi barna

Fjöldi barna eftir miðstöð

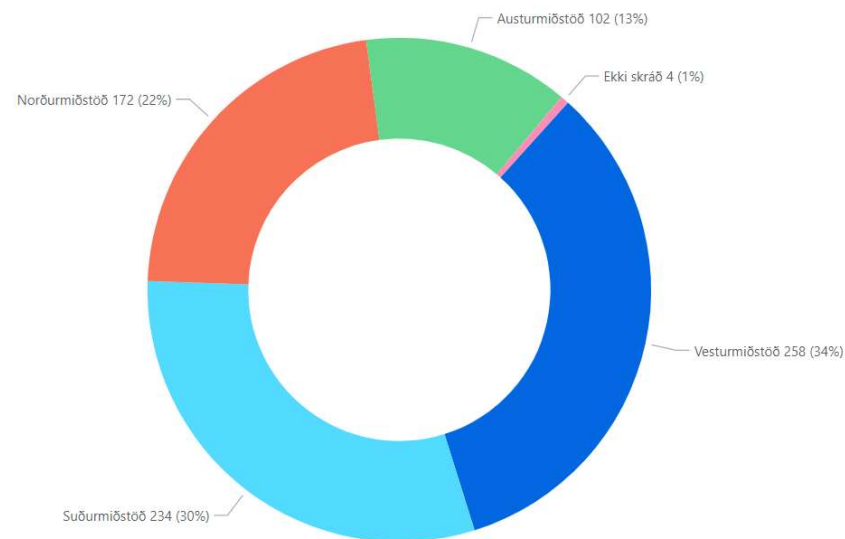
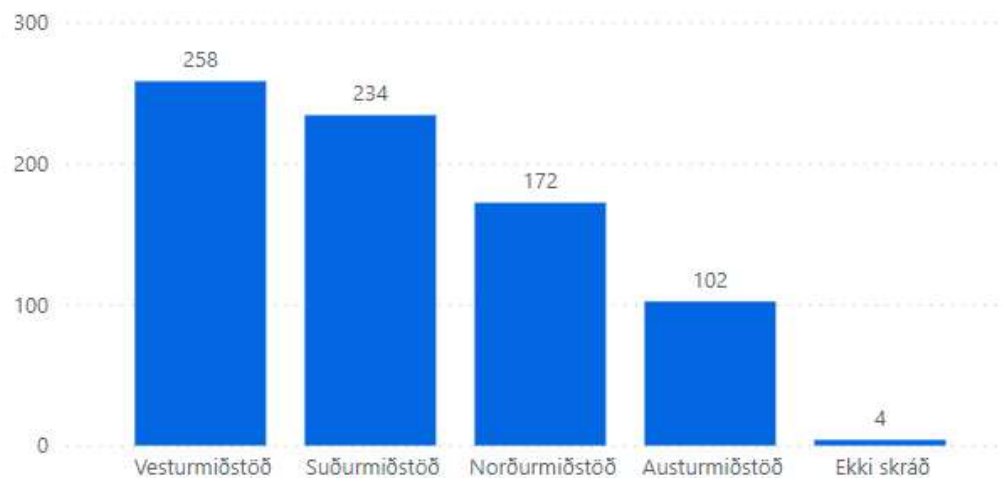

Grunnskólabörn sem komu síðustu tvö skólaár (2021-2023)

770

Fjöldi barna

Fjöldi barna eftir miðstöð

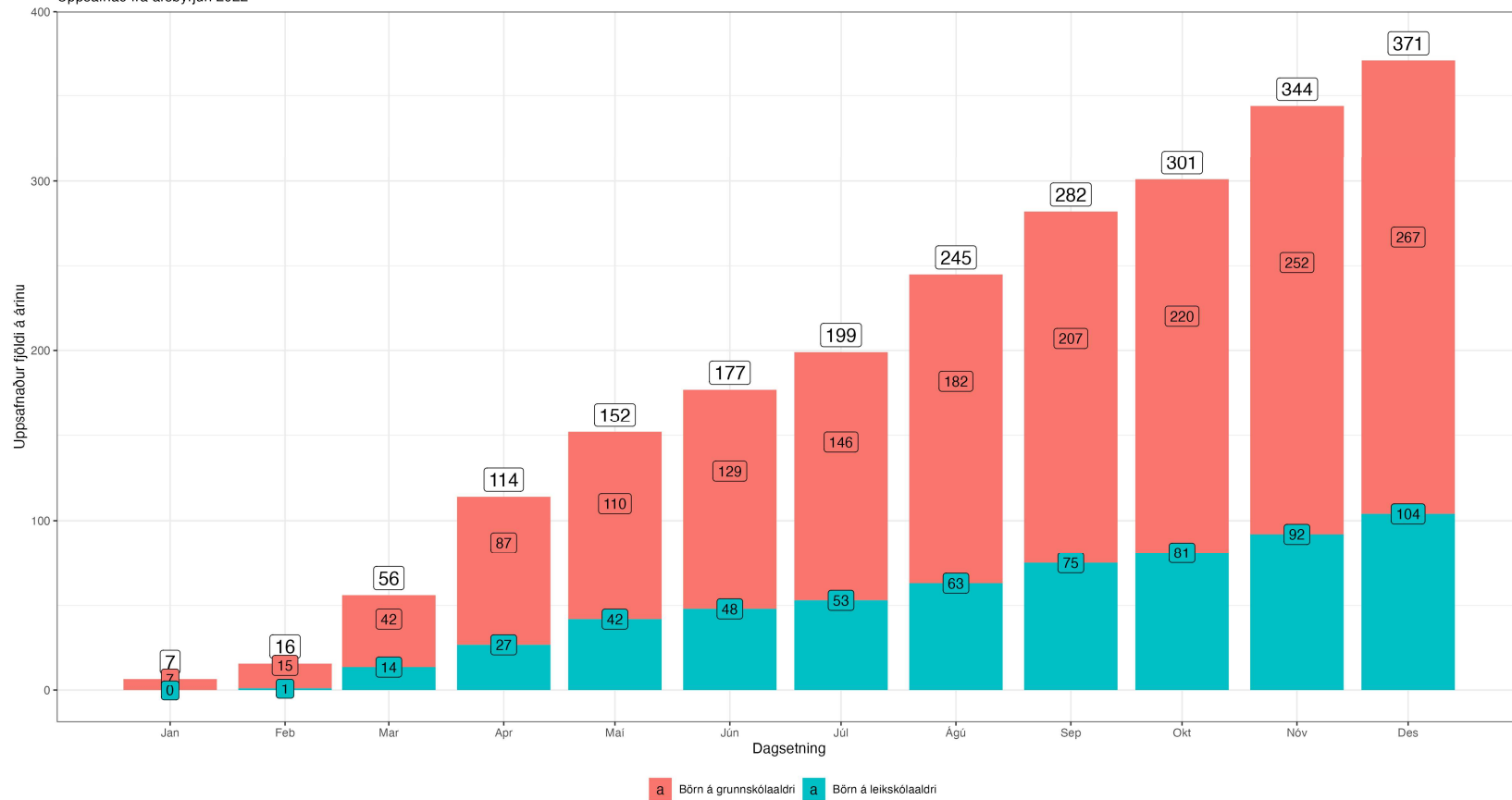

Sviðsmyndir um börn á leik- og grunnskólaaldri sem hafa fengið/fá stöðu flóttafólks

2022

2022: Uppsafnaður fjöldi barna á leik- og grunnskólaaldri með stöðu flóttafólks í Málaskrá VEL
Uppsafnað frá ársbyrjun 2022

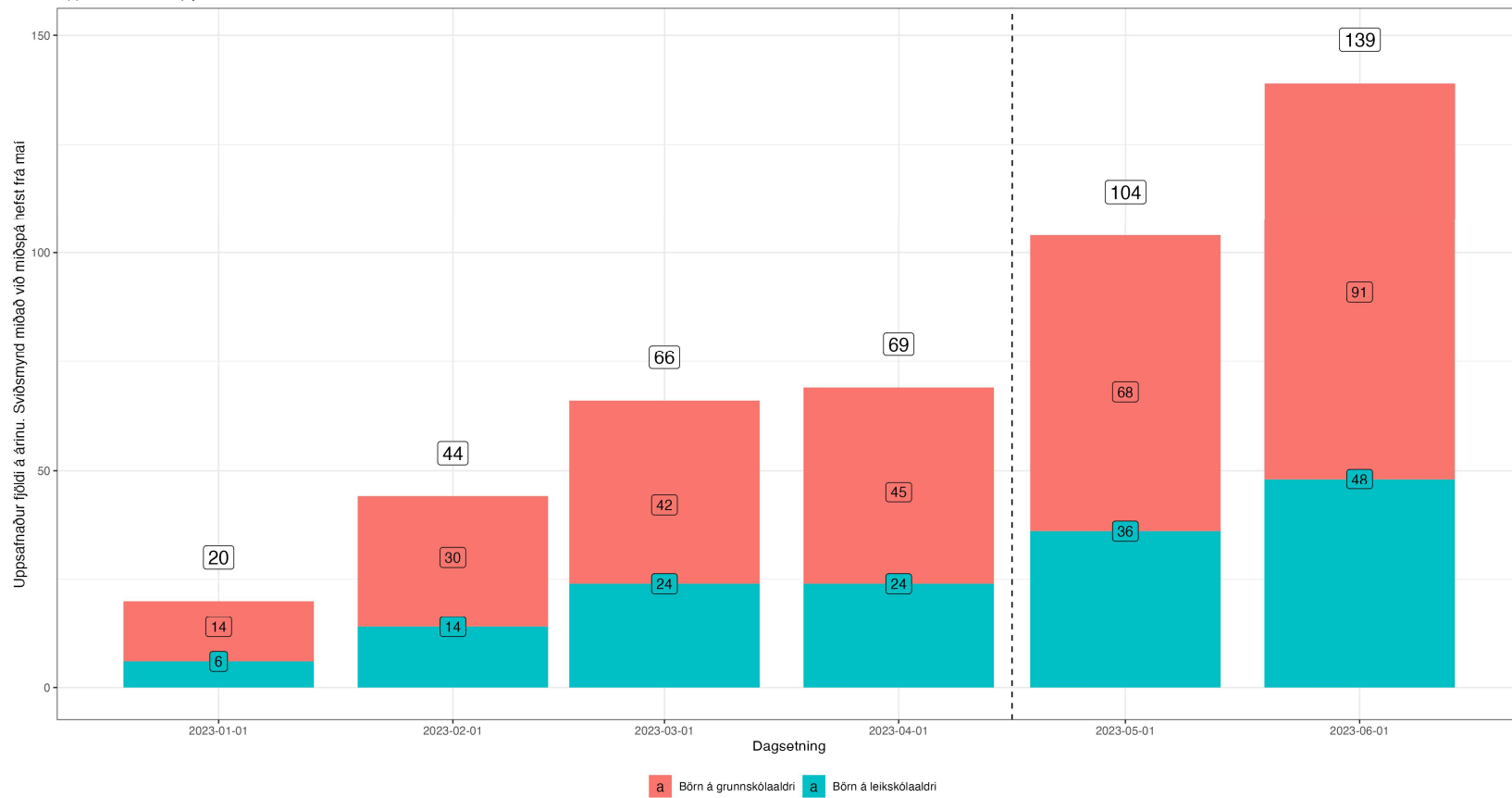

2023

– fyrri hluti árs

2023, fyrri hluti árs: Uppsafnaður fjöldi barna á leik- og grunnskólaaldri með stöðu flóttafólks í Málaskrá VEL
Uppsafnað frá ársbyrjun 2023

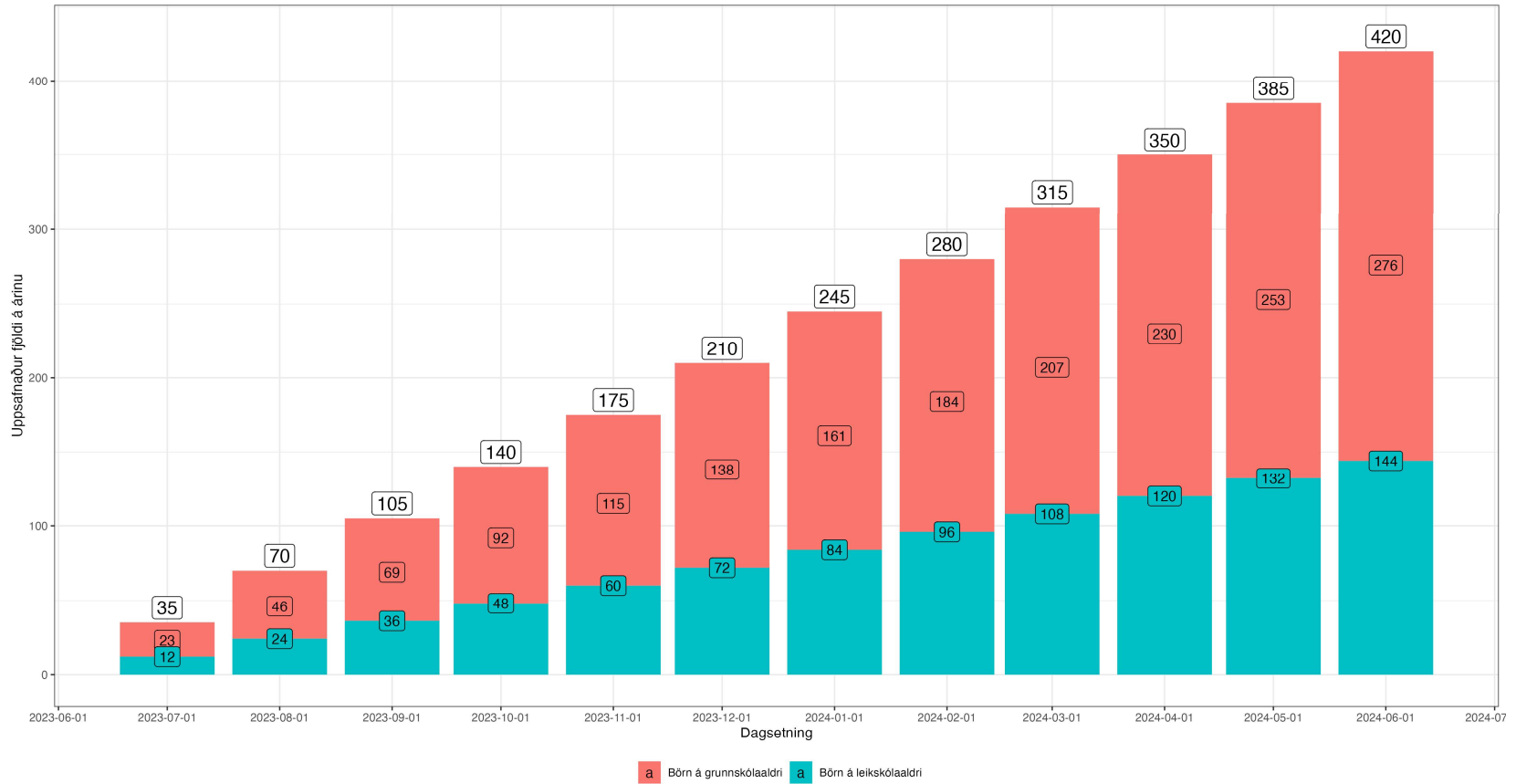

Miðspá

– skólaárið 2023-2024

Miðspá. Skólaárið 2023-2024: Uppsafnaður fjöldi barna á leik- og grunnskólaaldri með stöðu flóttafólks í Málaskrá VEL
Uppsafnað frá júlí 2023, miðað við Miðspá Úttendingastofnunar (490/mán)

Fjármálin

Samræmd móttaka flóttafólks

Reykjavíkurborg veitir að hámarki 1500 notendum þjónustu. Núgildandi samningur gildir frá 1. október 2022 til 31. desember 2023.

	Greiðsla á mánuði	Dæmi um fjölda	Greiðsla á mánuði	Greiðsla á ári
Einstaklingur	39.337	800	31 m.kr.	377 m.kr.
Hjón	44.046	300	13 m.kr.	159 m.kr.
Barn	4.986	400	2 m.kr.	24 m.kr.
Samtals		1.500	46 m.kr.	560 m.kr.

- Greiðslur til Reykjavíkurborgar þurfa að dekkja allan launa- og starfsmannakostnað. Undanfarna mánuði hefur borið á mikilli fjölgun notenda með flóknar þjónustuparfir sem krefst meira vinnuframlags.

Umsækjendur um alþjóðlega vernd

Reykjavíkurborg veitir að hámarki 300 notendum þjónustu og húsnæði í senn. Núgildandi samningur gildir frá 1. apríl 2021 til 30. nóvember 2023.

Tegund kostnaðar	Fjöld daga í maí 2023	Daggjald (vísitölu-tengt)	Greiðsla á mánuði	Greiðsla á ári
Breytilegur kostnaður	6.593	10.668	70 m.kr.	844 m.kr.
Fastagjald			3,6 m.kr.	43 m.kr.
Samtals			74 m.kr.	887 m.kr.

- Greiðslur vegna umsækjenda í formi daggjalda, að auki er fastagjald samkvæmt samningi.
- Greiðslur til Reykjavíkurborgar þurfa að dekkja allan launa- og starfsmannakostnað og annan kostnað vegna umsækjenda eins og skólavist fyrir börn, framfærslufé, nauðsynlegan fatnað, heilbrigðisþjónustu, strætókort, túlkþjónustu og ýmis virkniúrræði eins og íslenskukennslu.

Fjármál skóla- og frístundasviðs

Börn af erlendum uppruna

Reykjavík er eina sveitarfélagið á landinu sem ekki fær fjárframlag frá jöfnunarsjóði vegna kennslu barna af erlendum uppruna í grunnskóla. **Önnur sveitarfélög fá 170.000 kr. á ári** með hverjum nemanda.

Börn með stöðu flóttafólk - Samræmd móttaka

Samningur upp á 1500 manns milli Reykjavíkurborgar og ríkisins.

Börnin koma beint inn í skólakerfið **án nokkurs fjármagns**. Flest í þessum hópi eru frá Úkraínu og Venesúela en einnig börn t.d. frá Palestínu og Sírlandi og Afganistan.

Í leit að alþjóðlegri vernd

- a) Samningur við ríkið í gegnum VEL. Börnin koma flest inn í Birtu og er innheimtur skólakostnaður á grunni gjaldskrár SÍS og til viðbótar 220.000 kr. á mánuði vegna stuðnings og sérkennslu. Greitt er vegna leikskólabarna, frístundar og sumarstarfs – **en um leið og þau fá stöðu flóttafólks hætta allar greiðslur.**
- b) Á vegum VMST. Börnin koma beint inn í skólakerfið á meðan þau eru umsækjendur. Samningur er ekki kominn á við VMST en er innheimt samkvæmt samkomulagi og samkvæmt gjaldskrá sambands sveitarfélaga varðandi skólakostnað og að auki 187.500 kr. per. barn vegna stuðnings og sérkennslu. **Nær ekki til leikskólabarna, frístundar og sumarstarfs. Þegar þau hafa fengið stöðu flóttafólks hætta allar greiðslur.**

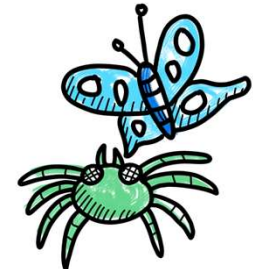
Fjármál skóla- og frístundasviðs

Börn sem fengið hafa stöðu flóttafólks

Ríkið hefur með mjög takmörkuðum hætti viðurkennt viðbótarkostnað Reykjavíkurborgar vegna barna með flóttamannabakgrunn sem hafa fengið stöðu flóttafólks og gildir þá einu hvaða leið þau hafa komið landsins (samræmd móttaka, samningur við VEL eða VMST).

Takmarkaður fjárhagsstuðningur

Haustið 2022 var settur á sérstakur pottur sem sveitarfélögin gátu sótt um í, þ.e. 150.000 kr. fyrir hvert barn sem hafði fengið stöðu flóttafólks í leikskóla á árunum 2020 – 2022 og 200.000 kr. fyrir hvert barn á grunnskólaaldri sem hafði fengið stöðu flóttafólks á sama tíma. ***Þetta er eingreiðsla.***

Þörf fyrir aukna þjónustu og fjármagn

- **Ekkert fjármagn fylgir samræmdri móttöku** hvað varðar leikskóla, grunnskóla og frístundastarf barna. Í hópi þeirra barna sem hafa komið í gegnum samræmdu móttökuna eru meðal annars 10 börn í Klettaskóla úr hópi barna með stöðu flóttafólks og árlegur kostnaður vegna þeirra er um 160 milljónir á ári. Þá eru allnokkur önnur börn með miklar sérþarfir.
- Stór hluti þessara barna fær sérkennslu og sérstuðning inn í almenna skólakerfið og frístundastarfið að minnsta kosti fyrsta skólaárið.
- Ekki er veitt fullnægjandi þjónustu til barna sem hafa fengið stöðu flóttafólks vegna fjárskorts og skólarnir eru í miklum vandræðum gagnvart fjárheimildum.
- Hiklaust ætti að stefna að því að allir samningar taki mið af viðmiðum í samningi VEL við ríkið (ekki samræmda móttakan) og það greiði fyrsta ár barns í leikskóla, grunnskóla og frístundastarfi til viðbótar tilkostnaði vegna sérskóla/sérdeilda.
- Í ljósi þess að spá gerir ráð fyrir að fjöldi barnanna verði 420 á næsta ári er um verulega fjárhæð að ræða eða **ríflega tvo milljarða króna á ári**.

Reykjavík

ERINDISBRÉF

Samhæfingarhópur vegna móttöku flóttafólks

Ábyrgðaraðili:
Borgarstjóri.

Inngangur:

Aldrei hafa jafnmargir einstaklingar og nú verið á flótta vegna stríðsátaka og ofsókna í heiminum frá því að seinni heimsstyrjöldinni lauk. Umsækjendum um alþjóðlega vernd á Íslandi hefur fjölgað verulega í kjölfar Úkraínustríðsins.

Samningur félags- og vinnumarkaðsráðuneytis og Reykjavíkurborgar um samræmda móttöku flóttafólks var undirritaður 19. nóvember 2022. Samningurinn kveður á um að Reykjavíkurborg taki í samstarfi við stjórnvöld á móti allt að 1.500 flóttamönnum á tímabilinu 1. október 2022 til 31. desember 2023. Eldri samningur Reykjavíkurborgar við stjórnvöld frá 2021 sem var reynsluverkefni um samræmda móttöku flóttafólks hljóðaði upp á móttöku 500 flóttamanna en því til viðbótar hefur Reykjavíkurborg veitt fjölda umsækjenda um alþjóðlega vernd þjónustu á meðan umsókn þeirra hefur verið til meðferðar hjá stjórnvöldum. Markmiðið með samræmdri móttöku flóttafólks er að tryggja flóttafólki samfellda og jafna þjónustu óháð því hvaðan það kemur sem og óháð því í hvaða sveitarfélagi það býr. Lögð er áhersla á nauðsynlega aðstoð við fólk til að vinna úr áföllum og að það fái tækifæri til virkrar þátttöku í samfélaginu, svo sem með atvinnu, námi, þ.m.t. íslenskunámi og samfélagsfræðslu.

Ljóst má vera að móttaka flóttafólks verður ekki síður stórt verkefni á þessu ári en því síðasta, hjá stjórnvöldum og öllum sem að koma, Reykjavíkurborg og öðrum sveitarfélögum. Meta þarf líklega þróun og undirbúa endurnýjun samninga sem renna út um næstu áramót. Einnig þarf að knýja á um að nauðsynleg kennsla og önnur þjónusta við börn á skólaaldri sé fjármögnuð. Því fer fjarri í dag. Samhæfingarhópurinn ber ábyrgð á undirbúningi hvors tveggja og gerir tillögur til borgarráðs á sínu sviði.

Hlutverk og vinnufyrirkomulag:

Að skipuleggja móttöku flóttafólks sem hingað kemur í samræmi við 43. gr. laga um útlendinga nr. 80/2016, í samráði við stjórnvöld. Skipulagið á móttöku flóttafólksins taki m.a. mið af leiðbeinandi reglum fyrir sveitarfélög um móttökuaðstoð og aðstoð við félagslega þátttöku flóttafólks þar sem markmiðið með þjónustunni er að tryggja árangursríka inngildinguna flóttafólks í íslenskt samfélag og samhliða stuðla að því að samfélagið komi til móts við þarfir þess. Það er best gert með samstarfi og samráði við flóttafólkið sjálft, félag Úkraínnumanna á Íslandi og fleiri, en það er mikilvægt að virkja krafta þeirra sem eru reiðubúnir að taka að sér verkefni. Miðstöðvar sem sinna nærþjónustu í borgarhlutunum gegna mikilvægu hlutverki með öflugum samstarfi við stofnanir og félagasamtök í hverfum.

Undir samhæfingarhópnum starfar aðgerðarhópur og verður hlutverk hans og verkefni skilgreind sérstaklega.

Helstu verkefni samhæfingarhóps:

- Undirbúa endurnýjun á samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið um samræmda móttöku flóttafólks frá Úkraínu.

Reykjavíkurborg

- Leggja fram reglulega yfirlit inn í borgarráð um stöðuna á samræmdri móttöku flóttafólks samkvæmt samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið frá 2022.
- Að gera sviðsmyndir um hugsanlega framtíðarþróun byggðar á þeirri reynslu sem Reykjavíkurborg hefur fengið af móttöku flóttafólks.
- Endurskoðun á gildandi móttökukerfi fyrir flóttafólk hjá Reykjavíkurborg og tilkostnað í ljósi reynslunnar af samningi við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið frá nóvember 2022.

Samhæfingarhópin skipa:

Þorsteinn Gunnarsson borgaritari, formaður

Rannveig Einarsdóttir sviðsstjóri VEL, varaformaður

Helgi Grímsson sviðsstjóri SFS

Óli Jón Hertervig skrifstofustjóri Eignaskrifstofu

Eva Bergþóra Guðbergsdóttir teymisstjóri samskiptateymis SBB

Sigþrúður Erla Arnarsdóttir, framkvæmdastjóri Vesturmiðstöðvar

Með samhæfingarhópnum starfi leiðtogi alþjóðateymis velferðarsviðs og formaður aðgerðarhóps. Auk þess eru fulltrúar frá skóla- og frístundasviði, menningar- og íþróttasviði og eignaskrifstofu FAS í aðgerðahópnum.

Helstu verkefni aðgerðahóps:

- Undirbúa Reykjavíkurborg sem móttökusveitarfélag í samræmi við samning Reykjavíkurborgar við félags- og vinnumarkaðsráðuneytið um samræmda móttöku flóttafólks frá Úkraínu.
- Að fá yfirsýn yfir núverandi stöðu flóttafólks í þjónustu hjá Reykjavíkurborg, m.a. með tölfræðigögnum.
- Undirbúa aðgerðir sem tryggja þjónustu við flóttafólk. Í því felst m.a. útvegum húsnæðis, kennsla fyrir börn á grunnskólaaldri, leikskólaláss, félagslegur stuðningur og leiðbeiningar fyrir frístunda-, tónlistar- og íþróttabátttöku og eftir atvikum atvinnubátttöku.
- Skipuleggja fræðslu fyrir starfsfólk Reykjavíkurborgar sem kemur að móttöku flóttafólks.
- Efla samstarf við félagasamtök sem veita stuðning til flóttafólks, s.s. Rauða Krossinn og félag Úkraínumanna á Íslandi.

Til ráðgjafar og samstarfs:

Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa, fjármála- og áhættustýringasvið, Borgarlögmaður, mannauðs- og starfsumhverfissvið og menningar- og íþróttasvið. Samhæfingarhópurinn leiti ráðgjafar innan og utan borgarkerfisins hjá aðilum sem hafa sérþekkingu á viðfangsefninu. Haft verði samráð við helstu hagsmunaðila þar sem við á.

Starfstímabil:

Samhæfingarhópurinn starfi frá 30. mars og eins lengi og þurfa þykir.

Reykjavíkurborg

Reykjavík, 30. mars 2023

Dagur B. Eggertsson
borgarstjóri